

За общността на Турнира на градовете

Във всички общества хората на изкуството и учените са зависими от силните на деня. Въпреки това, те не винаги се поддават на опитите за опитомяване. През през 1980 г. руският професор Николай Константинов е принуден да напусне журито на Всесъюзната ученическа олимпиада по математика. Тогава в кръга на неговите единомишленици се ражда Турнирът на градовете.

Това е време на многобройни начинания. Някои от тях просъществуват за кратко, а други се оказват плодотворни за дълго време. Първоначално Турнирът се провежда само в Москва, Рига и Киев, а днес в него участват ученици от повече от 25 страни и повече от 100 града.

Защо Турнирът на градовете се разраства вече 30 години? Какво привлича нови и нови поколения ученици, учители и математици към него?

Първата причина за жизнеността на Турнира на градовете е духът, заложените в него идеи. Това е различно състезание, което гледа по-широко и дълбоко от обичайната цел за "селекция на математически надарени деца". Създателите на Турнира виждат основната му цел в даване на възможност на широк кръг ученици да участват в математическо състезание от световно ниво без предварителен подбор. Всеки е добре дошъл на Турнира – тренировъчният вариант е предназначен за начинаещи (въпреки това позволява да се влезе в кръга на победителите), а най-сложните задачи от основния вариант се решават от единици. Регламентът уважава вкуса и предпочитанията на участниците – не е необходимо да решават всички задачи, защото резултатът се определя само от три. Повечето участници разбират правилно това послание и откликват на него, като решават задачите за удоволствие, с творческа свобода, а не принудени от амбицията и конкурентния дух.

Задачите, измежду които могат да избират участниците на Турнира, са негова "запазена марка". Зад оригиналните формулировки се крият съдържателни математически задачи, идващи от различни области на математиката и водещи нататък заплелените от очарованието им.

Като се разгледат през годините темите на Турнира, се разчита един своеобразен (математически) език. И всеки, който го разбере, става част от голямата общност на Турнира на градовете.

Тази общност е възприела идеята за гостоприемството, един от пътищата на единомислието. Всяка година победителите са поканени на Лятната конференция на Турнира. На участниците в нея се предлагат изследователски задачи, които откриват възможност за творчество и сътрудничество.

Ключова причина за успеха на една идея са нейните медиатори – хората, които я носят и реализират. Според известното сравнение, идеята е семето, а за посяването, отглеждането и получаването на плод се изисква работа. Кой са работниците, отгледали с посвещение и търпение Турнира на градовете?

Турнирът на градовете среща широк кръг хора – професионални математици, учители и студенти, и техният ентузиазъм е главната му движеща сила. Президентът на Международния Турнир на градовете, проф. Николай Константинов, е известен на математиците с научната и популяризаторската си дейност. Това, което навярно не се знае, е че проф. Константинов и досега преподава в московското 179-то училище. Лична ангажираност, професионализъм и работа на доброволни начала са съществени качества в кодекса на честта на Турнира на градовете.

Накрая ще отбележа, че Турнирът на градовете, въпреки високия си международен авторитет, няма официален статус. Това му позволява да стои далеч от частните съображения и борби на интереси.